

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

KRAJOWY MECHANIZM PREWENCJI (TORTUR). SPOTKANIE REGIONALNE WE WROCŁAWIU, 17 STYCZNIA 2017 R. JAKIE PROBLEMY SĄ NA DOLNYM ŚLĄSKU?

Co się dzieje za zamkniętymi drzwiami? Tam, gdzie trudno zajrzeć, a jeszcze trudniej wyjść? Co wynika z wizytacji w miejscach, gdzie przebywają osoby pozbawione wolności?

👉 **ZOBACZ FILM** o tym, na czym polega ta praca: <https://www.rpo.gov.pl/pl/content/co-jest-krajowy-mechanizm-prewencji>

Przemoc i tortury, okrutne i nieludzkie traktowanie – choć są zakazane, zdarzają się zwłaszcza tam, gdzie „nikt nie widzi”. Zatem nie tylko w ciemnej ulicy, ale także:

- 👉 w więzieniach i aresztach,
- 👉 w szpitalach psychiatrycznych,
- 👉 w domach pomocy społecznej,
- 👉 w izbach wytrzeźwień.

Te miejsca (jest ich w Polsce 1800) muszą być regularnie (i niespodziewanie) kontrolowane. Wynika to nie tylko z wiedzy i zdrowego rozsądku, ale także ze zobowiązań, jakie na cywilizowane kraje nakłada wspólnota międzynarodowa.

Robi to Krajowy Mechanizm Prewencji (KMP) – eksperci (prawnicy, pedagodzy, socjologowie, lekarze oraz eksperci w dziedzinie medycyny) badający sytuację w miejscach, gdzie ludzie przebywają bez swojej woli.

Krajowy Mechanizm Prewencji działa na mocy postanowień Protokołu fakultatywnego do Konwencji ONZ w sprawie zakazu stosowania tortur (OPCAT). Każde państwo-strona Konwencji ma obowiązek utworzyć **Krajowy Mechanizm Prewencji**¹. W Polsce od 2008 zadanie to powierzono Rzecznikowi Praw Obywatelskich.

Krajowy Mechanizm **ZAPOBIEGA**, a nie przyjeżdża karać, gdy jest źle. KMP wskazuje, na co zwracać uwagę, co prowadzi do naruszeń praw człowieka.

KMP podkreśla, że dzięki wizytacjom i raportom - z roku na rok - sytuacja w miejscach detencji się poprawia. Jednak wiele jeszcze jest do zrobienia – nie tylko jeśli chodzi o warunki bytowe czy regulaminy pobytu.

Często zdarza się, że pracownicy opiekujący się osobami osadzonymi/mieszkańcami nie znają pewnych zasad, albo spotykają się z problemami, które są zbyt trudne – a nie mają do kogo zwrócić się o pomoc.

¹ Polskę obowiązują dwa istotne postanowienia:

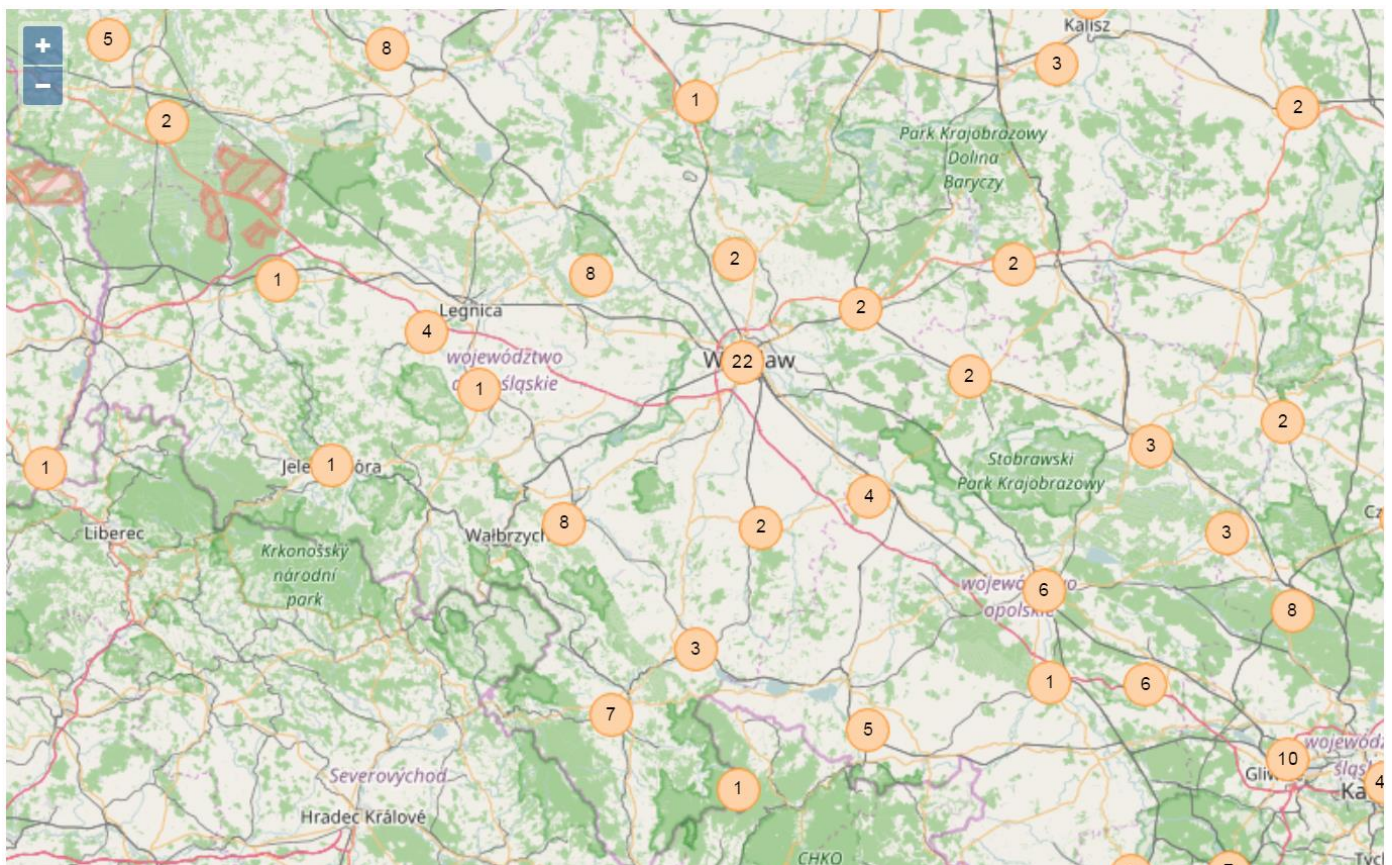
1. Protokół Fakultatywny do Konwencji w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, nieludzkiego lub poniżającego traktowania albo karania, przyjęty przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w Nowym Jorku w dniu 18 grudnia 2002 r. (Dz. U. Nr 150, poz. 1253).
2. Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności sporządzona w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. 2010 Nr 90, poz. 587).

Adam Bodnar, który funkcję Rzecznika Praw Obywatelskich pełni od 9 września 2015 r., wprowadził nowy program – spotkań regionalnych z przedstawicielami organizacji pozarządowych i obywatelami. W ciągu roku spotkał się z ludźmi w ponad 50 miejscowościach, notując problemy, z którymi borykają się lokalne społeczności. Wiele z tych spraw zakończyło się konkretnymi działaniami i wystąpieniami do władz z wskazaniem problemu.

Ponieważ metoda ta okazała się skuteczna w wychwytywaniu istotnych problemów, teraz stosuje ją Krajowy Mechanizm Prewencji Tortur.

Pierwsze spotkanie odbyło się we wrześniu w **Katowicach**. Potem odwiedziliśmy **Gdańsk**, **Lublin** i **Olsztyn**. Na spotkaniu **we Wrocławiu** chcemy usłyszeć przede wszystkim głosy szefów Domów Pomocy Społecznej, szpitali psychiatrycznych, a także aresztów i zakładów karnych. Jakie mają kłopoty? Jak sobie z nimi radzą? Jakie problemy z przestrzeganiem praw człowieka i poszanowaniem godności ludzkiej widzą?

WIZYTACJE KMP OD 2008 R NA DOLNYM ŚLĄSKU

Uwaga! Po kliknięciu na mapę przechodzi się na stronę rpo.gov.pl gdzie jest dostępna interaktywna mapa. Mapa jest skalowalna, a w zaznaczonych miejscach można znaleźć konkretne informacje o zaleceniach KMP.

JAKIE ZNACZENIE MA KMP ?

W ostatnich czasach coraz więcej jest medialnych informacji o złym traktowaniu mieszkańców domów opieki (Zgierz, Wolica, Trzcianka). Warto więc zwrócić uwagę przede wszystkim na to, że KMP dysponuje narzędziami i wiedzą, jak takim nadużyciom przeciwdziałać. Dlatego praca KMP ma ogromne znaczenie dla budowania lepszego systemu wsparcia dla osób niesamodzielnych i starszych.

KMP na co dzień styka się z takimi problemami:

- ✚ W jakich warunkach może przebywać ktoś, kto sam nie może albo nie jest w stanie opuścić danego miejsca?
- ✚ Czy wolno mu coś kazać/zakazać, i na jakiej podstawie?
- ✚ Co można zrobić, jeśli ta osoba sprawia kłopoty? Czy można ją związać?

PROBLEMY UJAWNIONE W DOMACH POMOCY SPOŁECZNEJ W POLSCE

JAK NIE POMYLIC RÓŻNYCH TYPÓW OŚRODKÓW POMOCY?

1. Państwowe – DPS (one są wspierane przez KMP/RPO), podlegają resortowi rodziny.
2. Zakłady Opiekuńczo-Lecznicze – przeznaczone dla osób wymagających stałej opieki lekarskiej.
3. Komercyjne placówki zarejestrowane jako świadczące całodobową opiekę – muszą wykazać się standardami, żeby dostać wpis do rejestru wojewody, media sygnalizują, że mogą tam być kłopoty – RPO chciałby więc tym placówkom (i ich mieszkańcom) pomagać.
4. Komercyjne placówki przyjmujące osoby niesamodzielne – ale będące w istocie pensjonatami, a nawet noclegowniami. Do wielu z nich ludzie niesamodzielni nie powinni trafiać – tymczasem ponieważ jest to po prostu swobodna działalność gospodarcza, nikt ich nie kontroluje. Ale skoro tak, skoro na razie nie ma innych możliwości, to warto ludzi uświadamiać, na co zwracać uwagę - np. kiedy odwiedza się bliskich w pensjonacie czy domu „złotej starości”.

WIZYTACJE KMP W DPS

Do DPS można trafić bez własnej woli (na mocy postanowienia sądu). Niektóre osoby tam mieszkające są ubezwłasnowolnione. KMP wskazuje, jakie praktyki powinny być zmieniane. A to wybrane przykłady z raportu z działalności KMP w 2015 r:

- ✚ Mieszkaniec DPS nie może wyjść poza teren placówki. Dotyczy to zwłaszcza osób ubezwłasnowolnionych oraz umieszczonych tam na mocy postanowienia sądu. Opiekunowie boją się o bezpieczeństwo mieszkańców. Ale takie ich traktowanie to przecież bezprawne ograniczanie wolności osobistej. I – jak się okazuje – wiele DPS wymyśliło już sposoby, jak sobie radzić z problemem nie naruszając praw mieszkańców (zaopatrują np. wychodzących w opaski z adresem czy telefonem)
TYMCZASEM KMP zauważył, że w jednej z placówek mieszkańcy chorzy na Alzheimera zamykani byli w swoich pokojach, nie mogli wyjść nawet na korytarz!!!
- ✚ Niezapoznanie z regulaminem osób ubezwłasnowolnionych i umieszczonych na mocy postanowienia sądu, których stan psychofizyczny umożliwiało zrozumienie sensu składanych deklaracji.
- ✚ Opiekunami prawnymi osób ubezwłasnowolnionych są pracownicy placówek. Czasami nie ma wyjścia, bo mieszkaniec nie ma na świecie nikogo, kto chciałby występować w jego imieniu. Ale to ma swoje

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

konsekwencje: bo jeśli to DPS narusza prawa mieszkańca, to w jaki sposób jego opiekun/pracownik DPS ujmie się za nim przeciwko pracodawcy?

PRZYKŁAD: W jednym z DPS-ów opiekunem prawnym mieszkańca była dyrektorka. Za pieniądze mieszkańca kupiła sprzęt rehabilitacyjny, o którym mieszkaniiec nic nie wiedział. Kupiła też materiały budowlane za ponad 2 tys. zł na remont łazienki w pokoju pensjonariusza, choć nie zagwarantowała mu, że w tak wyremontowanym pokoju będzie już zawsze mieszkał.

- 📌 Mieszkańcy są angażowani do opieki nad innymi (zmiana pieluchomajtek, kąpanie).
- 📌 Mieszkańcy są karani: przeniesieniem do innego pokoju, stawianiem do kąta, naganą w obecności współmieszkańców, ograniczeniem swobodnego dysponowania pieniędzmi, pozbawieniem prawa do uczestnictwa w wyjazdach, imprezach i zabawach, odroczeniem wydania papierosów, zakazem kupienia karty do telefonu lub zakupów w sklepiku, zakazem oglądania telewizji, nakazem mycia okien, wykonywaniem prac porządkowych przez okres 7 dni, itd.
- 📌 Życie mieszkańców jest śledzone przez kamery. Nie ma do tego podstaw prawnych.
- 📌 Rzeczy mieszkańców (bagaże, zakupy, listy) są kontrolowane przez pracowników placówki.

TRAKTOWANIE PACJENTÓW W SZPITALACH PSYCHIATRYCZNYCH W POLSCE

KMP zajmuje się też prawami osób umieszczonych w szpitalach psychiatrycznych.

Zła organizacja pracy placówki czy złe nawyki personelu mogą prowadzić do łamania praw pacjentów.

W dokumentacji jednego ze szpitali pracownicy KMP znaleźli wpis, z którego wynika, że pracownik firmy ochroniarskiej zatrudnianej przez szpital uderzył pacjenta w twarz, a kadra szpitala nie wszczęła żadnych formalnych działań (!).

Inne niewłaściwe praktyki:

- 📌 badania prowadzone na salach chorych, a konsultacje psychologiczne odbywają się w obecności sekretarki, kamery rejestrują obraz także z tych miejsc, gdzie pacjenci się rozbierają czy też załatwiają czynności fizjologiczne;
- 📌 pacjenci dostają zakazy (mimo braku podstaw prawnych) np. wyjść do kawiarni szpitalnej, i nakaz sprzątnięcia za salowe w sali obserwacyjnej;
- 📌 pacjenci są unieruchamiani pasami w taki sposób, że widzą to inni (np. w salach ogólnych, na korytarzach, a nawet na stołówce, niejednokrotnie bez zasłaniania ich parawanami, nawet podczas wykonywania czynności higienicznych). Tymczasem przymus bezpośredni w postaci unieruchomienia zasadniczo powinien być stosowany w pomieszczeniu jednoosobowym;
- 📌 konieczny czasem przymus bezpośredni wobec chorych stosowany jest wbrew zasadom: pacjenci nie są częściowo uwalniani z pasów po upływie 4 godzin, nie są zwalniani do łazienki (a kiedy o to proszą, dostają kaczkę albo zakłada się im pieluchomajtki), w unieruchamianiu biorą udział inni pacjenci (a nie pracownik szpitala), nie sprawdza się stanu unieruchomionego pacjenta;
- 📌 chorzy muszą cały dzień chodzić w piżamach;
- 📌 połowa wizytowanych w 2015 r. szpitali nie miała odpowiednich warunków bytowych, problem dotyczył nadmiernego zagęszczenia sal. **W niektórych szpitalach w jednej sali przebywało nawet 9-**

10 osób jednocześnie. Są to osoby w różnym stanie psychicznym, a niektóre z nich są w szpitalu wiele lat. Ci, dla których nie starcza miejsc na sali, lokowani są na korytarzach czy w świetlicy.

POSTĘPOWANIE Z OSOBAMI Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI (FIZYCZNĄ, WZROKOWĄ, SŁUCHOWĄ) W ZAKŁADACH KARNYCH I ARESZTACH ŚLED CZYCH

Na problem dostosowania tych placówek dla osób z niepełnosprawnościami przedstawiciele Krajowego Mechanizmu Prewencji zwracają uwagę od kilku lat.

W 2015 r. ponad połowa przeprowadzonych wizytacji miała na celu sprawdzenie stanu dostosowania miejsc detencji do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Zgodnie z „Konwencją o prawach osób niepełnosprawnych”, ratyfikowaną przez Polskę w 2012 r., osobom z niepełnosprawnościami należy umożliwić niezależne, samodzielne życie i pełny udział we wszystkich jego sferach. Tymczasem, choć niektóre areszty śledcze i zakłady karne mają już pewne udogodnienia (np. uchwyty w toaletach), to i tak w dużej mierze nie znoszą barier architektonicznych.

W efekcie osoby z niepełnosprawnością mają bardzo ograniczone możliwości funkcjonowania i są uzależnione od innych. Większość czasu spędzają w celach, bo wyjście na spacer, do świetlicy lub kaplicy jest w zasadzie niemożliwe. Również personel jednostek penitencjarnych nie jest przygotowany do pracy z takimi osobami, ponieważ nie wie, jakie są specjalne potrzeby osób z niepełnosprawnościami.

Dostrzegając ten problem RPO wskazywał Dyrektorowi Generalnemu Służby Więziennej na konieczność przeprowadzenia odpowiednich szkoleń kadry penitencjarnej, ustalenia sposobu przeprowadzania kontroli osobistych osób z niepełnosprawnościami, ewakuacji więźniów z jednostek penitencjarnych w czasie zagrożenia. W efekcie we wrześniu 2015 r. odbyły się pierwsze szkolenia w tym zakresie funkcjonariuszy Aresztu Śledczego na Białołęce. W roku 2015 przeprowadzono w całej Polsce 10 tego typu szkoleń.

PRZYKŁADY Z WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

2015

DOLNOŚLĄSKIE CENTRUM ZDROWIA PSYCHICZNEGO WE WROCŁAWIU (PRZYJĘCIA PACJENTÓW BEZ ZGODY)

Stwierdzone nieprawidłowości

- ✘ stosowanie unieruchomienia w salach wieloosobowych bez parawanów gwarantujących intymność osobie poddanej przymusowi;
- ✘ uchybienia związane z dokumentowaniem stosowania środków przymusu bezpośredniego (brak czytelnych podpisów osób zlecających unieruchomienie, brak oznaczenia osób wykonujących unieruchomienie, brak kart zastosowania unieruchomienia w historii choroby, nieprawdziwe informacje dotyczące okresu stosowania przymusu w rejestrze przymusu);
- ✘ brak dostępu do łóżek pacjentów zgodnie z wymogami zawartymi w § 18 i 19 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 czerwca 2012 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. z 2012 r., poz. 739);
- ✘ wyeksploatowany sprzęt kwaterunkowy oraz zepsuty sprzętu Rtv;
- ✘ brak zamków w toaletach pacjentów;
- ✘ brak klamek w drzwiach sal pacjentów oddziału IV;

- ✘ brak dostosowania placówki do potrzeb z niepełnosprawnością.

DOM POMOCY SPOŁECZNEJ PRZY UL. MĄCZNEJ 3 WE WROCŁAWIU (DOROŚLI MĘŻCZYŹNI I KOBIETY W PODESZŁYM WIEKU ORAZ PRZEWLEKLE SOMATYCZNIE CHORZY)

Stwierdzone nieprawidłowości

- ✘ stosowanie kar wobec mieszkańców (upomnienie z umieszczeniem w aktach mieszkańca DPS, przeniesienie do pokoju o niższym standardzie, wystąpienie z wnioskiem o pozbawienie prawa do przebywania w DPS);
- ✘ zapis w regulaminie dopuszczający stosowanie kontroli osobistych mieszkańców, ich rzeczy oraz pokoi.

ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ W KŁODZKU (WYKONYWANIE ŚRODKÓW ZABEZPIECZAJĄCYCH)

Stwierdzone nieprawidłowości

- ✘ zapis w wewnętrznych procedurach umożliwiający przeprowadzanie kontroli osobistej pacjentów oddziału o wzmocnionym zabezpieczeniu w trakcie ich pobytu w oddziale, a nie tylko podczas przyjmowania do niego;
- ✘ obowiązek sprzątania sanitariatów przez pacjentów oddziału o wzmocnionym zabezpieczeniu;
- ✘ brak terapii zajęciowej i psychoterapii w oddziale o podstawowym stopniu zabezpieczenia;
- ✘ brak terapii odwykowej dla pacjentów którzy tego wymagają;
- ✘ ograniczenie odwiedzin pacjentów w oddziale psychiatrii sądowej o wzmocnionym zabezpieczeniu, wyłącznie do osób dorosłych;
- ✘ możliwość korzystania przez pacjentów jedynie z telefonów komórkowych pozbawionych funkcji rejestrowania obrazu i dźwięku.

DOM POMOCY SPOŁECZNEJ W BYSTRZYCY KŁODZKIEJ (DLA OSÓB PRZEWLEKLE SOMATYCZNIE CHORYCH ORAZ PRZEWLEKLE PSYCHICZNIE CHORYCH)

Stwierdzone nieprawidłowości

- ✘ brak samodzielnych wyjść poza teren DPS mieszkańców ubezwłasnowolnionych;
- ✘ podpisywanie przez lekarza kart zastosowania przymusu bezpośredniego in blanco;
- ✘ brak odbierania podpisów pod oświadczeniami woli od ubezwłasnowolnionych mieszkańców, których stan psychofizyczny umożliwia zrozumienie sensu składanych deklaracji;
- ✘ niesprawna instalacji przyzywowo-alarmowa;
- ✘ brak warsztatów przeciwdziałających wypaleniu zawodowemu personelu pracującego na co dzień w bezpośrednim kontakcie z mieszkańcami;
- ✘ brak adresów instytucji, do których mieszkańcy mogliby zwrócić się w sytuacji naruszenia ich praw, w tym Rzecznika Praw Obywatelskich (wraz z numerem bezpłatnej infolinii) oraz informacji nt. ich praw i obowiązków.

POMIESZCZENIA DLA OSÓB ZATRZYMANÝCH LUB DOPROWADZONYCH DO WYTRZEŻWIENIA KOMENDY POWIATOWEJ POLICJI W KŁODZKU

Stwierdzone nieprawidłowości

- ✘ obecność funkcjonariusza Policji podczas badania lekarskiego osób umieszczanych w Izbie;
- ✘ obowiązek noszenia odzieży zastępczej przez zatrzymanych umieszczonych w Izbie;

- ✘ brak informacji dotyczących praw osób osadzonych w izbie oraz adresów instytucji stojących na straży praw człowieka;
- ✘ brak należytej intymności w sanitariacie dla zatrzymanych (w drzwiach pomieszczeń sanitarnych wmontowane były szyby, brak przesłon stanowiska prysznicowego oraz muszli klozetowej).

ZAKŁAD POPRAWCZY I SCHRONISKO DLA NIELETNICH W GŁOGOWIE

Stwierdzone nieprawidłowości

- ✘ przeprowadzanie kontroli osobistej wychowanków;
- ✘ wykonywanie testów na obecność substancji odurzających i alkoholu przez personel placówki;
- ✘ sanitariaty w szkole nie zapewniały intymności osobom z nich korzystającym;
- ✘ w izbie izolacyjnej znajdowały się meble nie przytwierdzone do podłogi,
- ✘ osoby doprowadzone po uciezkach oraz nowoprzyjęte nie mogły uczestniczyć we mszy świętej;
- ✘ każdorazowe stosowanie kajdanek zespolonych podczas transportu nieletnich do lekarza;
- ✘ obowiązek ubierania odzieży skarbowej podczas transportu do lekarza;
- ✘ stosowanie dodatkowego dyżuru w ramach odpowiedzialności dyscyplinarnej;
- ✘ stosowanie kilku kar za jedno przewinienie;
- ✘ brak możliwości codziennego spędzania czasu na świeżym powietrzu;
- ✘ kontrola rozmów telefonicznych stosowana co do zasady;
- ✘ regulaminowe ograniczenie grona osób odwiedzających do członków rodziny wychowanka;
- ✘ regulaminowe wprowadzenie możliwości kontroli odwiedzin poprzez obecność pracownika;
- ✘ przedkładanie dyrektorowi skarg przed ich wysłaniem;
- ✘ uzależnienie noszenia odzieży prywatnej od zachowania.

Mocne strony

- ✘ broszura *Kilka ważnych informacji dla Rodziców o sposobach poradzenia sobie z problemem ucieczek*, opracowana przez psychologa i pedagoga ZPiSdN w Głogowie w ramach cyklicznych spotkań z rodzicami pod nazwą *Zagrożenia okresu dojrzewania*. Zawiera informacje jak zapobiegać uciezkom dzieci, jak reagować, nie tylko wtedy, gdy dziecko uciekło z domu, ale też jak się zachować po jego powrocie;
- ✘ film instruktażowy dla nowoprzyjętych wychowanków.

ZAKŁAD KARNY NR 2 WE WROCŁAWIU

Stwierdzone nieprawidłowości

- ✘ każdorazowe stosowanie kajdanek podczas konwojowania osadzonych do placówek zewnętrznej służby zdrowia;
- ✘ brak przegród pomiędzy stanowiskami prysznicowymi.

DOM POMOCY SPOŁECZNEJ W ZĄBKOWICACH ŚLĄSKICH (PRZEWLEKLE SOMATYCZNIE CHORZY)

Stwierdzone nieprawidłowości

- ✘ regulamin zawierający zapisy o stosowaniu odpowiedzialności dyscyplinarnej;

- ✚ niezapoznanawanie mieszkańców ubezwłasnowolnionych z regulaminem domu;
- ✚ uzależnienie wyjść osób ubezwłasnowolnionych na zewnątrz placówki od decyzji opiekuna prawnego;
- ✚ brak szkoleń personelu z zakresu praw mieszkańca dps;
- ✚ nieodbieranie zgody mieszkańca lub opiekuna prawnego mieszkańca ubezwłasnowolnionego na przechowywanie dowodu osobistego oraz oświadczeń, wyrażających zgodę na wykorzystanie wizerunku mieszkańca;

ZAKŁAD KARNY W STRZELINIE

Stwierdzone nieprawidłowości

- ✚ brak przesłony kącika sanitarnego w celach 1-osobowych;
- ✚ funkcjonowanie cel 12-osobowych;
- ✚ brak przegród między stanowiskami prysznicowymi w łaźniach;
- ✚ składanie przez cudzoziemców nieposługujących się językiem polskim wniosków do dyrektora w języku polskim;
- ✚ obecność pluskiew w pawilonie B;
- ✚ odbywanie widzeń bezdozorowych w sali wyposażonej w kamerę;
- ✚ przeprowadzanie jednoetapowej kontroli osobistych;
- ✚ brak wiedzy osadzonych o możliwości dostępu do Biuletynu Informacji Publicznej.

POMIESZCZENIA DLA OSÓB ZATRZYMANÝCH LUB DOPROWADZONYCH W CELU WYTRZEŻWIENIA KOMISARIATU POLICJI W SYCOWIE

Stwierdzone nieprawidłowości

- ✚ przeprowadzanie badań lekarskich na korytarzu lub w monitorowanym pokoju;
- ✚ obecność funkcjonariusza policji podczas badania lekarskiego;
- ✚ brak bielizny zastępczej dla kobiet (biustonosze);
- ✚ nieinformowanie prokuratora o zatrzymaniu
- ✚ brak listy adwokatów i radców prawnych, wykonujących zawód w okręgu Komendy Miejskiej Policji w Sycowie, przekazywanej na żądanie osób zatrzymanych.

2016

ARESZT ŚLED CZY WE WROCŁAWIU

Stwierdzone nieprawidłowości

- ✚ wykorzystywanie celi przeznaczonej dla osoby poruszającej się na wózku inwalidzkim jako celi transportowej dla osadzonych sprawnych ruchowo;
- ✚ zakwaterowanie osadzonych z niepełnosprawnościami ruchowymi na trzeciej i czwartej kondygnacji jednostki;

- ✚ niedostosowanie infrastruktury jednostki do samodzielnego poruszania się osadzonych z niepełnosprawnościami;
- ✚ brak wyposażenia łazni w przegrody pomiędzy stanowiskami prysznicowymi;
- ✚ kamera w łazni centralnej;
- ✚ przeprowadzanie jednoetapowych kontroli osobistych osadzonych.

DOM POMOCY SPOŁECZNEJ WE WROCŁAWIU PRZY UL. RĘDZIŃSKIEJ (DLA OSÓB PRZEWLEKLE SOMATYCZNIE CHORYCH)

Stwierdzone nieprawidłowości

- ✚ wysoko zainstalowana instalacja przyzywowa przy łóżkach, która w niektórych pokojach była niedostępna z uwagi na wysoko zawinięty sznurek z przyciskiem;
- ✚ niezapewnienie mieszkańcom pokoju 3-osobowego właściwego metrażu.

ZAKŁAD KARNY W WOŁOWIE

Stwierdzone nieprawidłowości

- ✚ skarga więźnia na pobicie w grudniu 2015 r. przez funkcjonariuszy Służby Więziennej w nieobjętym monitoringiem pomieszczeniu, w którym przeprowadza się kontrole osób powracających ze spacerów (oddzielne postępowanie w BRPO);
- ✚ poniżające traktowanie osadzonego porządkowego przez funkcjonariusza SW, do którego ten zwrócił się „to zostaw kurwa”;
- ✚ nieużywanie formy grzecznościowej formy Pan w stosunku do osadzonych;
- ✚ dodatkowe wizjery zamontowane w ścianach korytarzy dające możliwość podglądu zachowania osadzonego w celi mieszkalnej i w kącie sanitarnym;
- ✚ przeprowadzanie kontroli osobistej osadzonych w pomieszczeniu monitorowanym;
- ✚ brak pełnej zabudowy wszystkich kątek sanitarnych w celach wieloosobowych;
- ✚ brak osłonięcia kątek sanitarnych w celach jednoosobowych;
- ✚ kamery w sali widzeń bezdozorowych;
- ✚ ograniczanie się do ustnego ogłaszania decyzji o umieszczeniu osadzonego w celi monitorowanej;
- ✚ przeznaczenie świetlic na cele mieszkalne;
- ✚ niedostosowanie izb chorych do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową.

Mocne strony

- ✚ Działalność telewizji TV Więzienna 6, emitującej programy przygotowane przez skazanych, w tym codzienny serwis informacyjny;
- ✚ Działalność grupy teatralnej ARS VITAE;

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

- ✚ Klub Olimpijczyka Arena organizujący spotkania Olimpijczyków, sportowców i drużyn sportowych z osadzonymi w zakładzie;
- ✚ Program readaptacyjny *Zmienimy psi los* z elementami dogoterapii;
- ✚ Program readaptacyjny *Stuk, puk otwórz drzwi czyli otwarci w zamknięciu* powstały w oparciu o publikację Janiny Florczykewicz pt. *Terapia przez kreację plastyczną w resocjalizacji recydywistów penitencjarnych* oraz Marka Konopczyńskiego pt. *Pedagogika resocjalizacyjna w stronę działań kreujących* oraz badania naukowe nad celami, jakie powinna spełniać resocjalizacja;
- ✚ Coroczne, ogólnopolskie konkursy sztuki audiowizualnej *Za więzienną kurtyną*;
- ✚ Działalność nauczycieli Centrum Kształcenia Ustawicznego przy Zakładzie Karnym w Wołowie, dzięki którym m.in. co roku zwiększa się liczba skazanych przystępujących do egzaminu dojrzałości;
- ✚ Współpraca z Harcerską Organizacją Wychowawczo-Patriotyczną Cichociemni, dzięki której zrealizowano 17 edycji programu *Nie bój się udzielać pierwszej pomocy*;
- ✚ Zakup elektronicznych translatorów służących pomocą kadrze więziennej w rozmowach z osadzonymi, którzy nie porozumiewają się w języku polskim;
- ✚ Funkcjonowanie pracowni kulinarnej w oddziale terapeutycznym.